

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

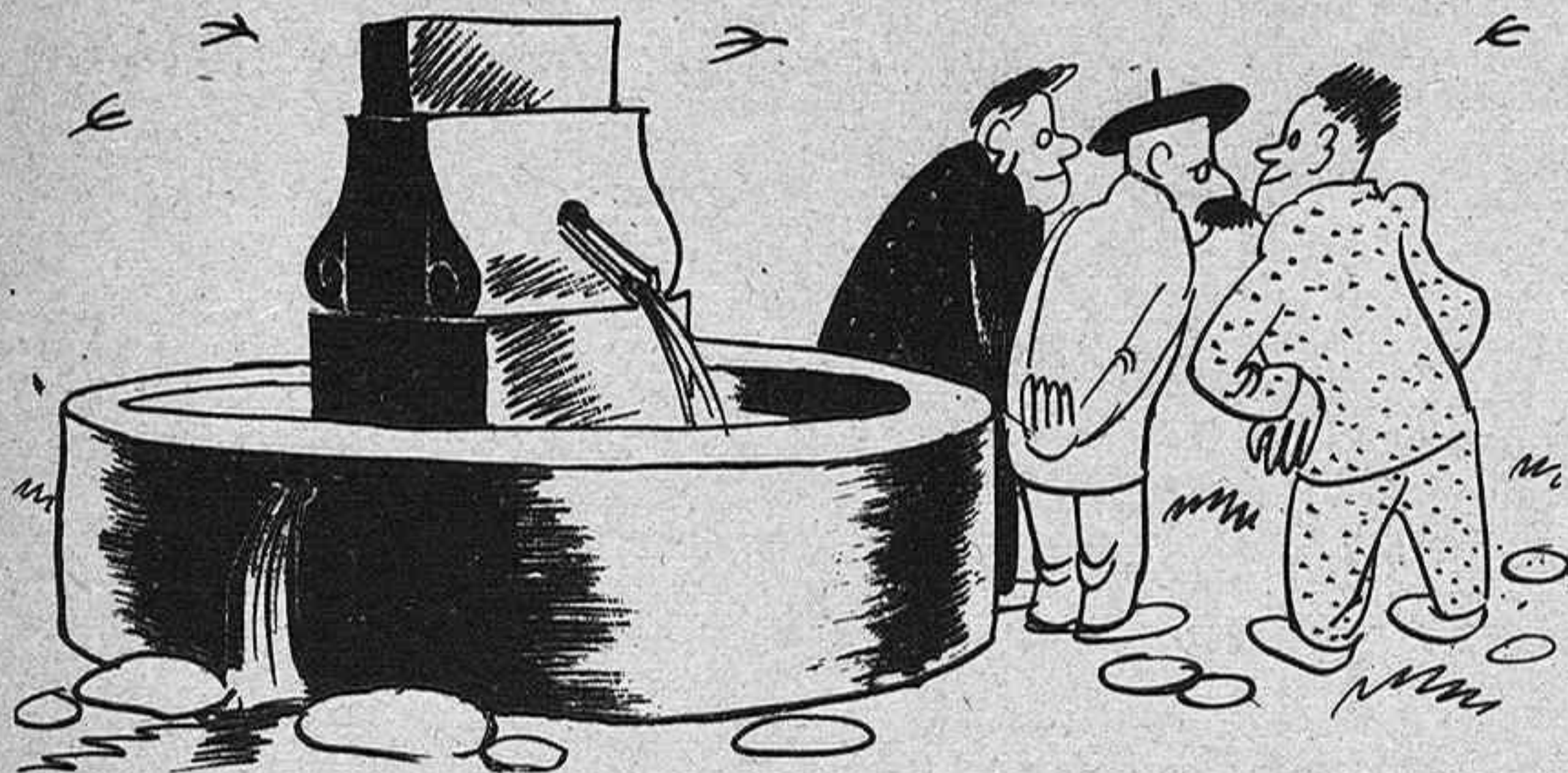
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ARAGÓ, 290 - TEL. 23994

V I N T - I - C I N C C È N T I M S

TRENCA - CLOSQUES

"Dotze tancs desapareguts. On són els dotze tancs?"

—Sí, mira; han donat "La Batalla" i l'han perduda.

E F E M E R I D E S

No trobem ara, al llarg de la història, cap data que ens apassioni tant com les que ens fa viure el poble en armes en defensa de la llibertat. Per això deixem de mirar enrera. Preferim centrar la mirada en la tragèdia de la qual som protagonistes, i registrar, dia per dia, els fets més assenyalats, tant si s'han produït als fronts, omplint-nos d'orgull i d'esperança, com si es tracta de les petites misèries de reraguarda, que ens avergonyeixen, allarguen la guerra i comprometen la victòria.

Dilluns, 26 d'abril. — El Govern de la Generalitat es reuneix per a examinar la situació política, enverinada a conseqüència del vil assassinat del secretari del conseller de Treball i militant del P. S. U., Joan Roldan Cortada, perpetrat alevosament la matinada anterior.

Dimarts, 27 d'abril. — El Govern de la Generalitat suspèn el Consell per a assistir a l'enterrament de les despulles del company Roldan Cortada. Aquest acte constituï una manifestació ciutadana imponent: tot el poble al costat del Govern, disposat a obeir per tal d'acabar amb els assassins i aprofitadors de la guerra.

D'Euskadi les notícies no són gens tranquil·litzadores. Els alemanys vesteixen furiosament pobles indefensos, assassinant la població civil, principalment dones, infants i vells...

A la nit gran parada bèl·lica, amb abundant exhibició d'armament de tota mena: pistoles, pistoles metralladores, metralladores, bombes de mà, etc. Sembla que es tracta de l'armament que reclamen amb insistència les Joventuts Llibertàries per a prendre Osca, Saragossa i Terol.

Dimecres, 28 d'abril. — Guernica, símbol de la tradició basca, ha estat arrasada per la metralla de 72 avions feixistes. Els bascos, però, aguanten.

A Barcelona «Estat Català» homenatja la memòria dels germans Badia, assassinats per una banda d'«incontrolats» pre-revolucionaris.

Segona part de la parada bèl·lica, amb desarmament de serenos, guàrdies nacionals i d'assalt.

Segueix reunit el Consell de la Generalitat.

Dijous, 29 d'abril. — La premsa dona compte d'haver estat restablert l'ordre a Bellver de Cerdanya. A remarcar que no s'havia parlat de pertorbació d'aquest ordre, ni de quins foren els pertorbadors ni de quins han estat els restauradors.

El Govern de la Generalitat acorda suspendre la reunió i no tornar-se a reunir fins que l'ordre estigui restablert a tot Catalunya.

Es desitja que es torni a reunir ben aviat.

Internacionalment, grans esgarips de la premsa de tots els matisos per la destrucció de Guernica. Euskadi aguanta, però. D'un moment a l'altre comptarà amb els elements que li falten per a prendre la contraofensiva.

Divendres, 30 d'abril. — Enfonsament del cuirassat pirata «Espanya», en aigües de Santander, tocat per un avió lleial. Avalot a tot el món, per aquest fet, el primer que podran registrar els annals de la guerra. Els proletaris de tots els països ens miren, amb el cor emocionat i els ulls esperançats. Els tècnics de guerra, els diplomàtics i els polítics de «vol i dol», van de bòlit. D'Euskadi bones notícies.

L'ordre públic experimenta un lleuger millorament. Cal remarcar que el Comitè regional de la U. G. T. i el Comitè executiu del P. S. U. han publicat una nota conjunta, de la que es desprèn que els elements d'aquestes organitzacions, no estan disposats a deixar-se «controlar» pels «incontrolats».

Dissabte, primer de maig. — La festa del treball no se celebra a Ibèria. Al contrari, s'aprofita la significació de la diada, per a iniciar una intensificació d'activitats a tots els fronts: als de combat i als de reraguarda.

Arreu del món els treballadors celebren la festa, més gran que mai, posant com a símbol de llurs afanys una sola consigna: Espanya!

Ací també, aquest nom: «Espanya», que és el que duia el cuirassat sepultat al fons de la mar Cantàbrica, ens obre el cor a les majors esperances sobre la sort d'Euskadi.

Diumenge, 2 de maig. — Un altre esdeveniment falaguer clou la setmana: El lliurament sense condicions, dels assetjats al Santuari de la «Virgen de la Cabeza», on feia vuit mesos que es resistien.

Del camp facciós només assehyalarem l'amenaça de Mola, que assegura que destruirà Bilbao, a desgrat de la protecció d'Anglaterra. Per començar, l'aviació facciosa bombardeja un torpediner britànic en aigües del nord.

Un fet anòmal: En tota aquesta setmana no s'ha produït cap canvi de notes entre els camarades Rodríguez Sala i Dionís Eroles. El cas preocupa a més de quatre.

Fins a divendres!

G L O S S A R I

La catàstrofe tan temuda i anunciada amb tanta insistència, s'ha produït finalment. Hem de plànyer-nos de la nostra manca de previsió davant l'inevitable, de la manca d'energia d'alguns governants de Catalunya, que els ha impedit d'acarar-se a temps amb les forces absolutament negatives que s'amaven alçant contra llur autoritat.

El Govern de la República, amb un gest que ha posat una espurna d'agredolç al cor de cada català, s'ha incautat de l'ordre públic de la Regió autònoma. Trobem que el Govern central s'ha afanyat massa a donar un estat polític al seu ajut. Podia haver-nos ajudat en la mateixa mesura, i més i tot, sense precipitar-se a parlar d'incautació; semblava que hom esperés la primear avinentesa favorable per fer el que s'ha fet.

La conducta generosa de Catalunya mereixia ésser corresposta d'una altra manera. Hem enviat homes, queviures i diners per ajudar Madrid; tenim tot el nostre exèrcit enllà de les fronteres de Catalunya, i fins ara no se'ns ha ocorregut passar la factura de res, ni aprofitar-nos amb avantatge de cap de les ocasions favorables que els estats de fet ens brindaven.

Volem assenyalar, ara, les facilitats jurídiques i legals que han estat trobades per fer la incautació ràpidament. Voldríem que la mateixa celeritat i la mateixa simplicitat fossin aplicades quan es tracti de retornar-nos tot el que de dret ens correspon.

Les reserves de Catalunya són inesgotables. Han fracassat uns homes i uns partits, però queden altres homes i altres partits perfectament preparats, amb una posició claríssima i una maduresa prou considerable per permetre totes les eliminacions i substitucions precises, sense haver de recórrer amb una badoqueria provincial a noms forasters.

Per acabar, ens cal fer una consideració. S'ha parlat massa de lluita fratricida i de lluita entre la força pública i el poble. Ni una cosa ni l'altra són certes. Es tracta d'una reacció ciutadana contra el banditatge, el crim i la inconsciència erigits en moral revolucionària. Després de les paraules de desautorització categòrica que els representants de la C. N. T. formularen referint-se als grups que s'han entestat en mantenir la lluita al carrer, al marge de tot control i de tota disciplina, no és possible dubtar-ne.

G A E L I

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXI

NUM. 3011

— Me'n tornaré al front. Almenys, allí hi ha tranquil·litat.

E D I T O R I A L

Profundament atuits per l'onada de follia que s'ha apoderat per uns dies d'un sector determinat (per un esforç de disciplina i de convivència, ens resignem, encara, a qualificar-los d'«incontrolats»), ens mancarà ara la tranquil·litat d'esperit necessària per ceptar un judici absolutament serè.

La guerra exigeix grans sacrificis, la revolució mereix grans concessions. Està bé. Seguirem, doncs, atribuint als incontrolats tota la culpa de l'enorme tragèdia que ha omplert de sang els carrers de Barcelona.

Però això només ens servirà ja per qualificar els fets que s'han succeït fins ací. D'ara endavant, caldrà exigir a aquestes organitzacions que eliminin immediatament els seus incontrolats. I si no poden fer-ho, si quan vingui el moment en el qual els responsables, els ministres i els consellers es dirigeixin a aquells als quals teòricament representen, si no són atesos, si les seves indicacions

no són ateses de seguida, caldrà que dimiteixin, i que no segueixin ocupant uns llocs en la representació dels quals els manqui el suport de llurs correligionaris.

La força dels partits i de les organitzacions no s'amida pas pel nombre de carnets, ni per la importància en tones de paper que puguin consumir llurs òrgans de premsa. S'amida per la disciplina dels militants, per la celeritat amb què són complertes les indicacions dels responsables, per la serenitat i el bon sentit que en cada moment puguin esgrimir.

Catalunya ha hagut de cedir l'ordre públic, i l'organització dels afers relacionats amb la guerra. Es trist, és lamentable, però no volem de cap manera que la vergonya d'aquest fet consumat caigui damunt dels catalans. La història ens explicarà les conseqüències de certs fenòmens emigratoris de determinades províncies espanyoles, i les repercussions que han tingut en altres llocs.

la humanitat

Pàgina del cinema:

Ray viu en una bonica villeta de Hollywood, en companyia de la seva esposa i de un formós gos d'aigües.

Així, Ray!

La Batalla

En el seu resum setmanal de la vida ciutadana deia:

LUNES, 26. — Agentes de Policia de la Plantilla de Barcelona, efectuaron un registro en una casa de la calle de Diputación, encontrando gran cantidad de comestibles variats y embutidos de animales no autorizados para el consumo de la población.

Trobem molt bé que els animals no siguin autoritzats per a consumir la població.

Del resum dels actes del primer de maig a l'estranger:

GINEBRA. — En celebració del Primera de Mayo, un cortejo integrado por varios millares de personas ha desfilado por las cages centrales de la ciudad.

Bruts!

DIARI DE BARCELONA ESTAT CATALA

Nota comarcal:

JUST DESVERN

Continua amb gran èxit el Curset de Geografia, organitzat per la Comissió de Cultura del Casal. El professor Viñas, molt encertat en les seves explicacions i en les seves visions patriòtiques.

— Fa quatre dies que espero el tramvia i no en ve cap. En deu passar alguna...

Pel que sembla, el professor Viñas, a més de veure visions, fa sentir audicions.

El Dia Gráfico

De la secció «Rojo y Negro»:

Todos amábamos la alegría y la fuerza y creíamos que el hombre perfecto era el que estaba al otro lado del cristianismo. Cristo, con su renunciamento, con su tristeza, con su "siempre habrá entre nosotros pobres y ricos", y con su cielo, adverso a la tierra, era el enemigo.—MARIO AGUILAR.

Ho hauríeu dit mai d'en Marius Aguilar? Li engegaran entre cap i coll una excomunió com una casa!

SOLIDARIDAD OBRERA

De «La máscara y el rostro» de diumenge passat:

Alegrémonos, pues, del hundimiento del "España", que por cierto, ahora le iba a cambiar, Prieto, el nombre de "España" por el de "Rusia", pues Stalin había mostrado deseos, hace algún tiempo, de que su nombre figurara como el de uno de los barcos de la flota suya en España."

Nosaltres no ens ho pensàvem pas que Stalin es digués «Rusia».

EL DILUVIO

De les seves imponderables cròniques de guerra:

Más charla.

¡Y otra copita!

—Bebe a nuestra salud.

—¡A vuestra salud!

¡Y un trago!

Luego cinco botes — latas de conserva, limpios, brillantes — se levantan.

—¡A la tuya, camarada!

¡Y cinco tragos al unísono!

Silban en el espacio los obuses extranjeros, cuya única misión es asesinar a no combatientes.

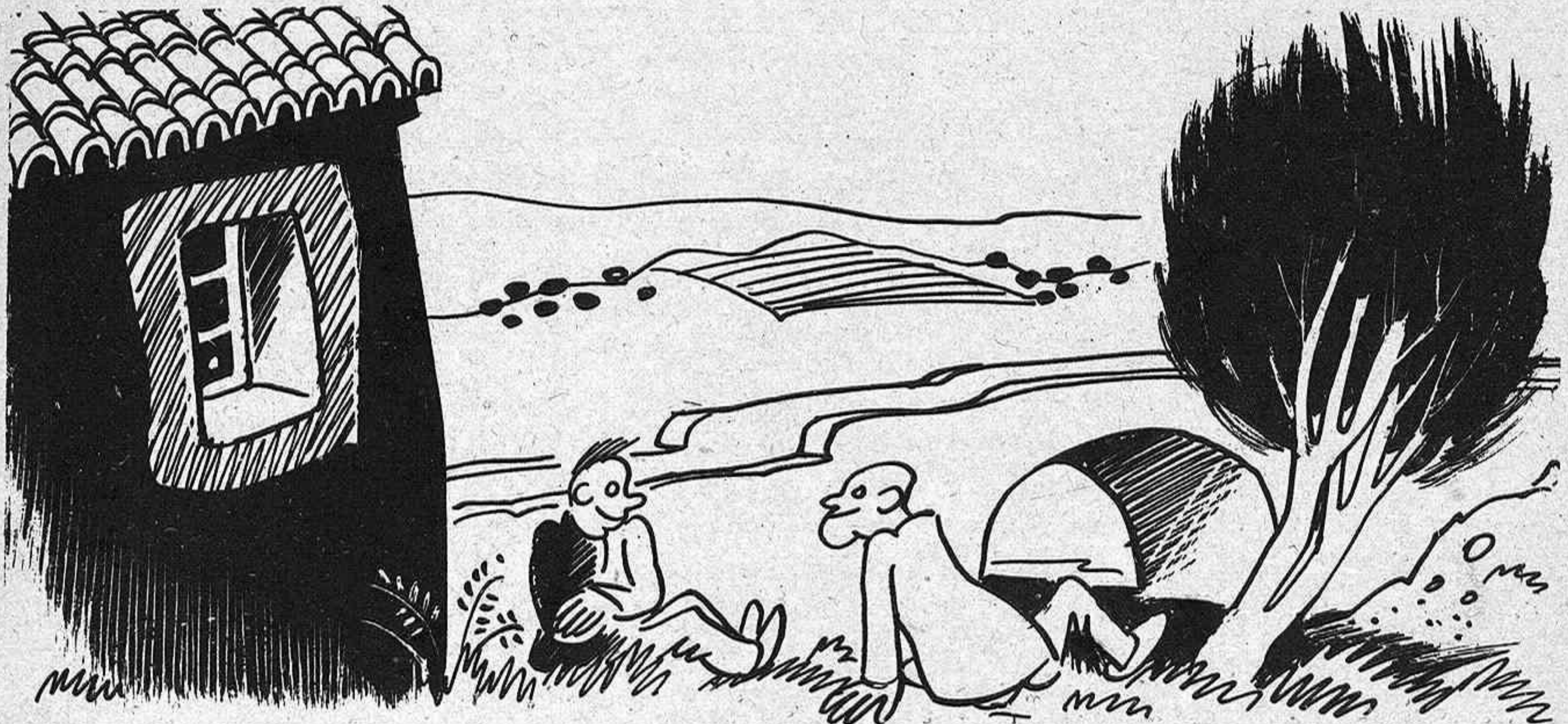
Així, es comprèn que els cinc posseïdors dels pots tractin d'acreditar-se com a no combatents, a base de fer «rondas».

LA PUBLICITAT

Títol d'un telegrama peninsular:

UN GUARDIA D'ASSALT QUE ESTIGUE A MALAGA I S'HA PASSAT

Devia ésser un guàrdia de mala qualitat.

— Et fan por a tu les aparicions?
— Me'n fan més les desaparicions.

ESPECTACLES

TEATRES:

Teatres:

«La Tempestad».

«La niña de las planchas», per Maria Teresa Andrade.

«Agua, azucarillos y aguardiente», en dissolució.

CINEMES:

«Los muertos andan», per Nin.

«Noche de tormenta», de gran actualitat.

«¿Quién me quiere a mí?» per la «locuela» Maria Teresa Andrade.

«El tunante», per Gorkin.

«El valor se impone».

«Licenciados del presidio... ai!, «del amor».

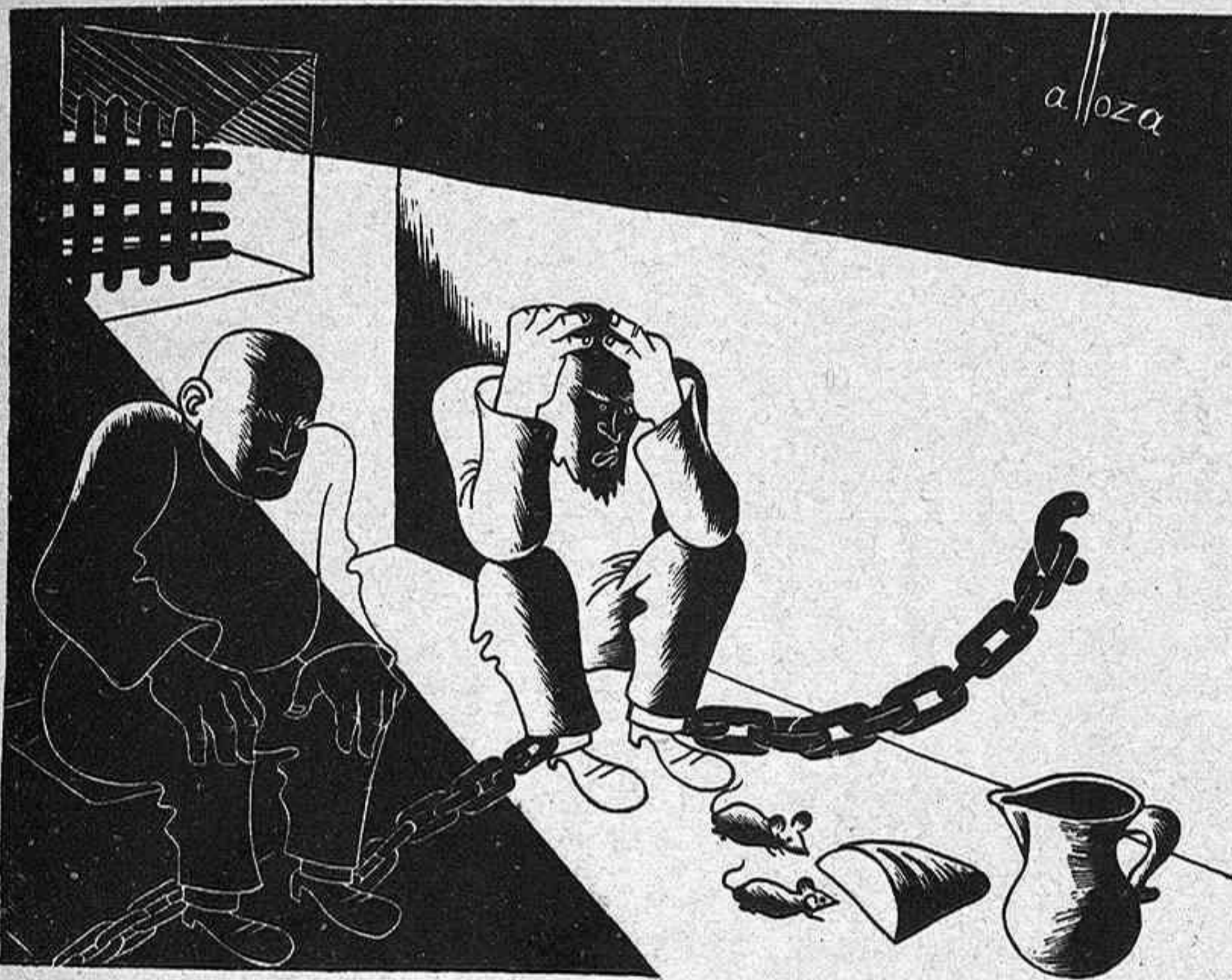
TOTES LES ARMES AL FRONT!

Continuaran les iniciatives particulars?

La disciplina serà observada per tots?

Les ordres del Govern seran fidelment complertes?

Fer el contrari del que el Govern ordeni és fer el joc al feixisme; és, conscient o inconscientment, ésser aliat declarat dels enemics dels treballadors.

"POST FESTUM" — Això, més que el poum, ens ha resultat un patapum com una casa.

ESQUELLOTS

LA UNITAT FA LA FORÇA, PERO LA FORÇA NO FA LA UNITAT

Uns quants revolucionaris d'una organització molt revolucionària anaren la vigília del primer de maig a assaltar el local que a la localitat mateixa tenia una altra organització també revolucionària, però no tant.

Els assaltants no trobaren ningú, la qual cosa no vol dir que potser l'haurien assaltat igualment, car segons sembla l'assalt era més aviat un acte de cordialitat.

Els diuen que anaven a dir als germans proletaris de l'altra organització que cal estar units tots contra el feixisme.

Només es varen descuidar de deixar a casa les armes llargues i curtes que porten sempre als dits, però la prova de què no hi havia mala fe és que també les porten a sobre per anar a prendre café o a jugar a la manilla.

La llàstima és que, com hem dit, al local pseudo-assaltat només trobaren una dona que feia la neteja.

—On són els homes i les armes d'aquest centre? —demanaren amb aquell gest ferotge de fer la revolució, que al fons del fons, però, és tot cordialitat.

I la dona, amb aquella senzillesa heroica de les dones, els respongué:

—Els homes i les armes d'aquest centre són al front!

Els emissaris de la cordialitat que escolta a la vigília d'un primer de maig i fins i tot encara escolta l'endemà de la vigília, es replegaren ordenadament a les primeres posicions previstes pel comandament, i que ara estan fortificant com cal.

QUINA MALA LLET...!

Aquests dies hem llegit als diaris que ha estat sostret un camió de llet.

No es tractava, com hom pot suposar si és maliciós i enemic de la cordialitat, d'allò que la gent en diu ara «el camió de la llet», que aquests rail estan fora de perill i en saben prou de guardar-se tots sols i de no ésser sostrets.

Es tractava, no res menys, que d'un autèntic camió carregat de pots de llet de debò, però bé que condensada, que anava consignat a la Conselleria de Proveïments.

El millor del cas, o més ben dit, el pitjor és que sembla que els que han sostret aquesta quantitat fabulosa de llet condensada ho han fet amb el propòsit contrarevolucionari de posar-hi aigua.

Quina mala llet...!

ELS DERROTISTES DE LA CINQUENA COLUMNA

Divendres passat, en ésser coneguda a Barcelona la notícia de l'enfonsament del cuirassat rebel «Espanya», els telèfons funcionaren vertiginosament, impulsats per la natural ansietat del poble per veure confirmada la bona nova.

Un derrotista de la cinquena columna va telefonar a un centre oficial fent-se l'esverat amb el criminal propòsit d'esverar el proïsme.

—Escolti, ¿és cert que s'ha ensorrat el Banc d'Espanya?

No cal dir que uns moments després el criminal derrotista fou detingut i portat davant del Tribunal Popular.

Però, com que el Tribunal Popular no hi era, puix que acabava d'ésser dissolt, el detingut fou posat en llibertat sota fiança de set pessetes, que encara no ha fet efectives.

Els nostres lectors es faran càrrec de les dificultats que hem hagut de vèncer per a confeccionar aquest número de "L'Esquella". Les deficiències que no ha estat possible evitar, cal atribuir-les a causes alienes a la nostra voluntat.

— I què feu per atreure gent?

— Els dijous a la tarda, regalem bombes als milicians.

Un document sensacional

PERQUÈ HO
SAPIGUEN
ELS OBRERS

PROVES! PROVES!

Nosaltres hem estat sempre els primers a defensar el P. O. U. M. Però supeditàvem la defensa d'un front únic per fer olla conjuntament. I el front ha estat trencat!!! (1).

No volem suposar, de cap manera, que tots els vint-i-quatre camarades del P. O. U. M. siguin responsables de la maniobra que denunciem al món. Més aviat ens inclinem a creure que es tracta dels maneigs d'algun emboscacat, d'algun incontrolat sense entranyes ni principis, que avui ha sembrat el desconhort a les llars.

Sembla que, finalment, tot serà degut a la mesquinesa de negar-nos la part de tancs que, com a aliats del P. O. U. M., ens corresponia legitimament.

I això, després d'haver contribuït amb més eficàcia que «La Batalla» mateixa a centrar les sospites sobre les reformistes del P. S. U.

Desagraïts!

Però amb documents com el que transcrivim es va a tot arreu, i cap jutge del món s'atrevirà a negar-nos la raó.

Consti que no coneixem de res al soldat Mònic Virolla, el qual ha obrat així per tranquil·litat de la seva pròpia consciència.

Mentre hi hagin Mònics Virolles, els dolents s'hauran d'espavilar!

(1) Per tranquil·litat dels nostres lectors, declarem que l'olla ha sortit illesa.

CAZADORES TIROLESES

»CUARTEL LENIN»

EL QUE SUSCRIBE, MÓNICO VIROLLA, SOLDADO CAZADOR DEL PRIMER CLAN, CUARTO CLUB, APARTADO TERCERO, letra B DECLARO:

Que puesto al servicio del camarada Gorkin en calidad de mozo de labranza, con libre entrada y salida de su domicilio particular, puesto al acecho y sin reservas mentales, he podido descubrir que tiene en su poder los diez famosos tanques sustraídos.

Que utiliza ocho de los mencionados tanques como macetas para flores, en su galeria trasera, habiendo empleado mis servicios para su colocación.

Que los otros dos tanques los usa el camarada Gorkin para molinillo de café y aparato zuree medias respectivamente.

Extiendo la presente, para certificar a todos los efectos consiguientes lo que consta avalado por mi firma.

Barcelona 1 de Mayo de 1937

Mónico Virolla

Heus ací, amb tota la impressionant senzillesa de les grans peces jurídiques, la producció d'aquest document que obligarà a donar un nou rumb a la Revolució dels pobles ibèrics. Ni el pacte de Sant Sebastià, ni el pacte Kellogg, ni el tractat de Versalles etc., hauran evidenciat mai la seva autenticitat d'una manera tan terriblement verídica. Què diran «ells», ara? No ho sabem pas. El millor que podrien fer seria callar, meditar i rectificar conductes.

La posició del P. O. U. M. de Sabadell ens ha trossejat el cor

La desautorització del P. O. U. M. de Sabadell als dirigents trotskistes que han provocat aquest "putsch" "profundamente impopular" —com diuen les octavilles—, ens ha creat, als que fem "L'ESQUELLA", un greu conflicte.

Si els presumptes "jefazos" Nin, Gorkin i M.ª Teresa Andrade ens el desautoritzen, com farem nosaltres el nostre setmanari?

Davant d'això, la nostra situació serà molt precària.

Cal no fer-se il·lusions.

El problema que això ens crea és molt greu.

La redacció en ple està reunida en sessió permanent per tal de trobar solucions.

En principi, s'ha llençat la idea de demanar al Govern que ens deixi encara un grupet ultrarevolucionari que vulgui fer la revolució obrera i camperola.

La idea ha estat sorollosament aprovada.

L'elevem al Govern esperant que també l'aprovi.

La nostra existència sense els editorials de M.ª Teresa Andrade esdevindria grisa, monòtona i sense objectiu; caurem en una fosca tristesa.

Volem una mica de joia, senyor Govern.

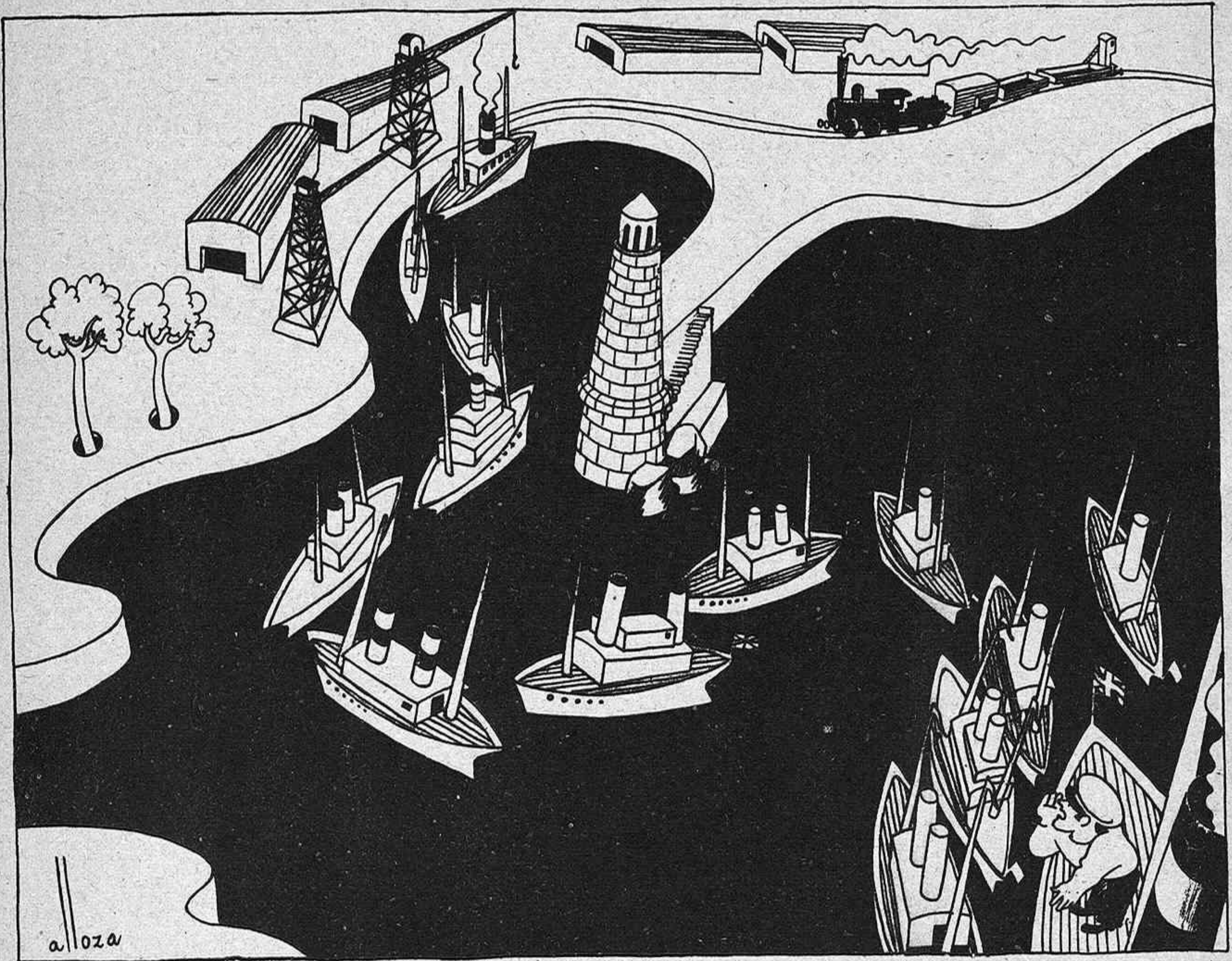
Deixeu-nos algú grupet d'«incontrolats» i ultrarevolucionaris, senyor Govern!

Es el clam unànime d'uns homes que volen tenir incontrolada la joia de viure.

Respectuosament. LA REDACCIÓ

—I aquesta segona cinquena columna de Madrid, és anterior a la quarta cinquena columna de Barcelona, o posterior a la sisena cinquena columna de Múrcia?

EL "BLOQUEIG" DE BILBAO — Ep! Qui és l'últim?

DESPRES DE LA LLUITA

Ha estat vilment assassinat el nostre estimat camarada Antoni Sesé. Ha caigut com han caigut sempre els nostres camarades: a mans dels «incontrolats».

Esperem que d'ara endavant, passada aquesta ràfega de bogeria, els responsables de les organitzacions obreres controlaran per sempre els «incontrolats».

Quatre-cents morts i mil ferits ha estat el tràgic balanç d'aquestes vergonyoses jornades.

Un triomf formidable dels agents provocadors al servei de Hitler.

La sang proletària vessada aquests darrers dies ens marca el camí expeditiu a seguir:

Desemmascarar els provocadors, els agents del feixisme, enquistats

en les organitzacions obreres, i destruir-los.

Quan a tots els fronts obteníem victòries contra el feixisme, quan a Bascònia ha estat aturada l'ofensiva dels enemics del poble, a Catalunya

uns grups armats s'han alçat contra el Govern legítim.

Qui pot dubtar, doncs, que aquest criminal intent ha estat premeditat, organitzat i portat a cap pels agents a sou del feixisme?

Cal aixafar-los!!

IBERIA VISTA PELS ANGLESES — No comprenc perquè no s'uneixen aquelles sindicals. — No les deuen haver presentat.

— Pel Maig, cada dia un raig.